

Bu hukuki güvensizlik ortamını kendim ve ailem için nasıl ortadan kaldırayabilirim?

Sizin ve belki de ailenizin Alman vatandaşlıklarını kaybeden kişiler arasında olup olmadığını öğrenmek için ilkönce Almanya'daki dernek ve kurumların danışma hizmetlerinden faydalanarak, emin bir ikamet statüsü edinebilmek ve isterseniz yeniden vatandaşlığa geçmek için varolan yasal olanaklar üzerine kapsamlı bilgi alın.

Önemli! Durumu, yeni ya da tekrar edindiğiniz vatandaşlıktan hemen çıkararak çözüm ona kurtarmaya çalışmayın. Bu durumda vatansız kalma riskini almış olursunuz. Aynı zamanda Türkiye ile AET arasında varılan Ortaklık Anlaşması'nın örneğin 1/80 numaralı kararından doğan, oturma hakkı ile ilgili belli ayrıcalıklardan da mahrum kalırsınız.

Bir sonraki adım, Almanya'daki ikamet yerinizin il ya da ilçe idaresine başvurarak Alman vatandaşlığınızı muhtemelen kaybettiğinize dikkati çekin ve çalışma hakkı da sağlayan bir oturma sınıtı talep edin. Bu işlem sırasında – örneğin Alman vatandaşlığına geçiş belgesi ile – o zamana kadar olan Alman vatandaşlığınızı kanıtlayın. Ayrıca hangi koşullarda ve ne zaman önceki vatandaşlığınızı yeniden aldığınızı ya da bir başka vatandaşlığı edindiğinizi açıklayın. Verilecek oturma sınıtı tek tek durumlarda söz konusu olan özel konuma göre farklı muhtevaya sahip olabilir. Örneğin

Önemli!

İkamet Yasası'nın 38. maddesince verilecek bir oturma sınıtı için ancak, Alman vatandaşlığının kaybının öğrenilmesinden sonraki altı aylık müddet içerisinde başvuruda bulunabilirsiniz. Daha 1 Ocak 2005'de artık Alman olmadığınızdan haberi olan kişi aynı zamanda çalışma hakkını da içeren bir oturma statüsü olanağından faydalanabilmek için 30 Haziran 2005'den önce başvuruda bulunmalıdır.

Aksi takdirde oturma sınıtı ikamet mevzuatının genel hükümlerine göre ve söz konusu şartlar yerine getiriliyorsa verilebilecektir.

Türkiye- AET Ortaklık Anlaşması'nın 1/80 numaralı kararına göre ya da İkamet Yasası'nın konuyla ilgili maddelerince ailevi nedenlerden ötürü sağlanan ayrıcalıklar gibi.

1 Ocak 2005 tarihinden itibaren yürürlüğe giren Göç Yasası'na göre bir kere Alman vatandaşı olmuş kişilerin yasal olarak İkamet Yasası'nın 38. maddesi uyarınca belli şartlar altında çalışma hakkını da sağlayan bir oturma sınıtı (yerleşim izni, ya da oturma izni) alma hakları bulunmaktadır.

Nasıl yine Alman olabilirim?

Yeniden geçerli oturma sınıtına sahip olduktan sonra genelde Alman vatandaşlığına yeniden geçme olanağınız da vardır. İkamet yerinizin bağlı olduğu yetkili vatandaşlık dairesi (il ya da ilçe idaresi) vatandaşlığa geçmeniz için gerekli yasal koşulları somut olarak yerine getirip getirmediğiniz hakkında bilgi verecektir. Vatandaşlığa geçme başvurunuz ise bugünkü mevzuata göre işlem görür. Yeterli Almanca bilgisi artık yasal olarak vatandaşlığa geçiş için bir koşuldur. Bunun dışında şimdiye kadar olduğu gibi yine mevcut vatandaşlığınızdaki çıkmanız istenir.

Ve bu konuda daha başka sorularınız varsa ...

... ya da sizin kafayla kapsamlı bilgi sahibi olmak isterseniz ilk olarak yaşadığınız bölgedeki yabancılar ya da vatandaşlık dairelerine başvuruda bulunabilirsiniz. Eğer sürekli olarak yurtdışında yaşıyorsanız, en yakınınızdaki Alman yurtdışı temsilciliğine de (Büyükelçilik/ Konsolosluk) başvurabilirsiniz.

Alman Vatandaşlık Yasası ve Göç Yasası ile ilgili daha geniş bilgiyi www.bmi.bund.de internet adresinden bu konu başlıkları altında bulabilirsiniz.

Dizin

Yayınlayan:
Federal İçişleri Bakanlığı
Alt Moabit 101 D
10559 Berlin

Yayın Kurulu:
Daire M II 5

Fotoğraflar: ddp
Basım adedi: 100.000
Yayına hazırlanış tarihi: Şubat 2005

Birdenbire artık Alman değil Sorular ve Yanıtlar

Bir başka ülke vatandaşlığını alarak Alman vatandaşlığını kaybeden kişilere yönelik soru ve yanıtlar

Ahmet B. dünyayı anlamıyor artık. Birkaç gün önce Türkiye’de evlendiği eşi ile birlikte eşine Almanya’ya giriş vizesi almak için Ankara’daki Alman Büyükelçiliği’ne gitmişti. Evlenme cüzdanını, diğer belgeleri ve Alman pasaportunu verdiği anda Büyükelçilik’teki memur birden duraksadı. Sayın B. güzelim kırmızı AB-pasaportunu geri alamadı. Onun yerine kendisine, artık Alman vatandaşı olmadığına dair bir belge verildi. Şimdi çaresiz ve öfkeli bir şekilde kendi kendine, Berlin’de doğup büyüyen ve şu an 19 yaşında tam banka memuru olmak üzere meslek eğitimine başlamış biri olarak nasıl olur da artık Alman sayılamayacağını soruyor. Alman vatandaşlığının bir şekilde otomatikman kaybolması ve diğer vatandaşlığı sürdürebilmek için gerekli izin için başvuruda bulunmadığı gibi bir şeylerden bahsedilmişti. Doğru, Alman vatandaşlığını alabilmek için geri verdiği Türk pasaportunu henüz yeni gidip almıştı. Alman pasaportu olmayınca şimdi Almanya’ya giriş olsun, oturma ve çalışma izni almak olsun, hepsiyle başı dertte.

Ahmet B.’nin bu öyküsü maalesef sadece ona özel değil. Durumu kendisi için her ne kadar anlaşılacak gibi olmasa da, gittiği Alman makam, Almanya Federal Cumhuriyeti yasa ve mevzuatına göre yapmak zorunda olanı yaptı sadece. Artık Alman vatandaşı olmadığı kesinleşen kişinin Alman kimliği ve seyahat pasaportuna el konulur. Bir çok Alman, başka bir ülkenin vatandaşlığını aldıkları zaman, ellerinde henüz Alman pasaportları olsa bile, Alman vatandaşlıklarını kaybederek yasal olarak yabancı konumuna düştüklerinin bilincinde değiller. Dolayısıyla Almanya’da ikametlerini sürdürebilmek için oturma ve çalışma izni almaları gerekmektedir. 1 Ocak 2005 tarihinde yürürlüğe giren Göç Yasası

ile eski Alman vatandaşlarına, Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yeniden yasal bir ikamet statüsü kazanmaları için koşullar hafifletilerek yine bir olanak tanınmaktadır. Bu ikamet izni aynı zamanda Alman vatandaşlığına yeniden geçtikten sonra yine bir Alman pasaportu alınması için de ön koşul teşkil eder.

Yasaya göre vatandaşlığın otomatik kaybı – Bu nasıl oluyor?

Alman vatandaşlığı daha 1914 yılından beri dilekçe üzerine başka bir vatandaşlığa geçildiği anda yasalara göre otomatikman kayboluyordu. Ama ikametleri halen Almanya’da olanlar için 31 Aralık 1999’a kadar önemli (‘yurtiçi kuralı’ olarak adlandırılan) bir istisna mevcuttu: Önceki vatandaşlıklarını geri alsalar bile Alman vatandaşlıklarını sürdürebiliyorlardı. Özellikle önceden Türk vatandaşı olanlar, Almanya’da ülke vatandaşlığına geçtikten sonra bu olanaktan faydalanarak Türk pasaportlarını geri aldılar.

1 Ocak 2000’den sonra farklı bir mevzuat söz konusu: Bu tarihten itibaren söz konusu kişi ister yurtiçinde, ister yurtdışında bulunsun, bir başka vatandaşlığa geçmesiyle birlikte Alman vatandaşlığını kaybeder. Görüldüğü gibi bir çok kişi bu temel yasa değişikliğinin bilincine varmadı. Alman vatandaşlığının kaybı, daha başvuruda bulunulan diğer vatandaşlığın söz konusu yabancı ülke yasalarına göre geçerli olduğu anda otomatikman gerçekleşir. Ölçüt alınan bu zaman 31 Aralık 1999’dan sonra ise, başvurunun daha önce yapıp ama kararın daha sonra verilmiş olması bir önem taşımaz.

Alman vatandaşlığının kaybı herhangi bir özel bildirimde bulunulmadan otomatikman gerçekleşir. Bu kayıp ancak, yetkili Alman vatandaşlık dairesi tarafından önceden, Alman vatandaşlığının sürdürülebileceğine dair izin verilmesi ile önlenabilir. Bu iznin ancak yabancı bir ülke vatandaşlığı alınmadan önce verilmiş olması gerekmektedir ve genel olarak ancak özel koşullar söz konusu olduğunda verilir.

Vatandaşlık Yasası’nın (StAG) 25. maddesindeki önemli düzenlemeye göre :

«Bir Alman, yabancı bir ülke vatandaşlığına geçmekle birlikte, eğer bu geçiş kendi başvurusu ya da yasal temsilcisinin başvurusu üzerine gerçekleşiyorsa, kendi vatandaşlığını kaybeder. Ancak temsil edilenin vatandaşlığını kaybetmesi sadece, vatandaşlıktan çıkışı için 19. maddeye göre gerekli koşulların yerine getirilmesi şartıyla gerçekleşir.»

Alman vatandaşlığının kaybı tek tek kişiler için ne anlama gelir?

Alman vatandaşlığının kaybedilmesi ile bu vatandaşlığın sağladığı tüm haklar ve görevler de kaybolur. Alman olmayan, Almanya’da genelde bir yabancı olarak ele alınır ve yabancı muamelesi görür. Yabancıların diğer işlemlerin yanısıra gerektiğinde kendilerine çalışma hakkı da tanıyabilen bir oturum sıfatına ihtiyaçları vardır.

Bu bağlamda Alman vatandaşlığının ne zaman henüz geçerli olduğu ya da ne zamandan sonra kaybolduğu sorusu önemlidir. Yani Alman resmi dairelerinin verdikleri ve kişinin Alman vatandaşı olmasını gerektiren tüm kararlar bundan doğrudan etkilenirler ve günlük hayatın çok farklı alanları söz konusu olur. Örneğin ebeveynlerden birinin Alman vatandaşı olmasından ötürü vatandaşlık hakkı edinen çocuklar, bir Alman’ın eşinin vatandaşlığa kolaylaştırılmış şekilde geçmesi, bir Alman’ın aile birleşimi ve kamu yardımlarından faydalanma gibi. Alman vatandaşlığının kaybına yol açan nedenlerin sonradan ortaya çıkması durumunda, yerine göre bundan, Alman vatandaşlığını edinmelerinin geçersizliği söz konusu olan çocuklar da etkilenebilir.

Yeni bir pasaport ya da kimlik kartı çıkarmak üzere bir dahaki sefere başvuruda bulunduğunuzda bile, bu arada bir yabancı vatandaşlığa geçip geçmediğiniz sorusuyla karşılaşabilirsiniz. Aynı şekilde evlenme dairesinde nikahınız kıyılırken, çocuğunuzun doğumunu belgelendirirken, aile fertlerinizden biri Alman vatandaşlığına geçmek üzere başvuruda bulunduğu zaman da size bu soru yöneltilir. Yurtdışında bir Alman yurtdışı temsilciliğinin yardımından faydalanmak istediğinizde de aynı soruyla karşılaşabilirsiniz.